

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף נה.

מנין שבשר המת מטמא אפי' יבש, ומה הדין באופנים דלהלן?

ביבש ונטחן כקמח	ביבש מאד עד שנפרך	
טהור - דכבר דומה לעפר	טמא - דגם זה מתרבה	לריש לקיש: "לכל טומאתו" - כל טומאות שפורשות ממנו
טהור - דכבר דומה לעפר	טהור - דבעינן עכ"פ דומיא דעצם	לר' יוחנן: "או בעצם אדם" אדם דומיא דעצם

האם עור האדם מטמא?

כשעשה בו עיבוד	כשהעור כמות שהוא	
טהור מדאורייתא - דגזעו מחליף, טמא מדרבנן - שלא יעשהו שטיחין ¹	טהור מדאורייתא - דאין גזעו מחליף	ללישנא קמא
טהור מדאורייתא - דנעשה בו שינוי טמא מדרבנן - שלא יעשהו שטיחין	טהור מדאורייתא - דאין גזעו מחליף	לאיכא דאמרי

מנ"ל דזוב מטמא במגע ובמשא אדם ובגדים שעליו?

במשא	במגע	
"זובו טמא" ³	לא גרע משכבת זרע ²	לטמא אדם
	"הזב את זובו" ⁴ - מקיש זובו לו	לטמא בגדים שעליו

¹ והגם שמת אסור בהנאה ולכאורה גם עורו, מ"מ טומאה חמירא להו יותר - כן תירצו תוס' (בד"ה שמא) בתי הראשון. ובתי השני כתבו, דאין איסור הנאה בעור, דהא כל הלימוד לאיסור הנאה הוא מעגלה ערופה ועגלה ערופה עצמה אין אסור עורה דהרי היא נלמדת מקדשים - וקדשים עורן מותר אחר זריקה.

² ודין ש"ז דאינו מטמא אדם לטמא בגדים שעליו, ולכן צריך עוד לימודים. אולם הקשו התוס' (בעמוד ב' בד"ה כ), דאיכא מ"ד דש"ז מטמאת במשא, ולפי"ז למה צריך לנו לימוד על משא. ותירצו, דדוקא כשכבר טמא בזיבה טמאה הש"ז שלו (גם בלא צחצוחי זיבה) גם במשא (ומק"ו), אבל באדם רגיל שאינו זב לא.

³ לשון הפסוק (ויקרא טו: ב) "נדברו אל בני ישראל ויאמרתם אליהם איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא". ובטומאת משא לא מצינו חילוק שיטמא רק אדם ולא בגדים שעליו.

⁴ לשון הפסוק (שם: לג) "ויהדנה בנדתה והזב את זובו לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם טמאה". ומקשה הגמ' דאחרי שלמדנו מפסוק זה שהוקש הזב לזובו, יש ללמוד את כל הדינים מהיקש זה, דכמו שזב מטמא במגע ובמשא אדם ובגדים שעליו, כן זובו מטמא, וא"כ הפסוק "זובו טמא" מיותר. ומתרצת הגמ' דקרא ד"והזב את זובו" - צריך למנינא, והיינו אומרים דזובו דומיא דשעיר המשתלח שטמא אחרים והוא עצמו טהור, קמ"ל "זובו טמא" - שהזוב עצמו טמא, ואחר שאנו יודעים כבר שטמא רק שלא יודעים כמה, שפיר ילפינן מהיקש זב לזובו, שטמא במגע ובמשא לטמא אדם ובגדים שעליו.

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף נה:

מנ"ל דרוק הזב מטמא במגע ובמשא לטמא אדם ובגדים שעליו?

במשא	במגע	
"בְּטָהוֹר" - מה שביד טהור טימאתי לך (והיינו משא ²)	"כִּי יִרְק" ¹	לטמא אדם
	"בְּטָהוֹר" - טהרה שטהרתי לך במקום אחר טמאתי לך כאן ³	לטמא בגדים שעליו

מי האף, באיזה אופן מטמאים?

ביוצאים דרך האף	בנגררים דרך הפה	
טהורים - דאינו מעין	טמאים מחמת צחצוחי הרוק שעמם ⁴	לרב
	טמאים - דגם מי האף חשובים מעין	לר' יוחנן

מה הן תשעה המשקים בזוב, ומה החילוק ביניהם?

מה דינם?	
טהורין מכלום	א) זיעה. ב) ליחה סרוחה. ג) ריעי.
טומאת משקין ברביעית ⁵	ד) דמעת עינו. ה) דם מגפתו (-מכתו). ו) חלב אשה.
מטמאין טומאה חמורה ⁶ בכל שהוא	ז) רוקו. ח) זובו. ט) מימי רגליו.

¹ לשון הפסוק (ויקרא טו: ח) "וְכִי יִרְק הַזֵּב בְּטָהוֹר וְכִבְּס בְּגָדָיו וְרַחַץ בְּמֵיִם וְטָמֵא עַד הָעֶרְבִי", ומזה שכתוב "בְּטָהוֹר" למדנו שצריך דוקא שיגע, ולא דומה לרוק דיבמה שמועיל גם בלא נגיעה. ומה-וי ד"וְכִי יִרְק" למדנו לרבות לכיחו וניעור ומי האף שלו שטמאים.

² פי', שאפי' שלא נגע הרוק באדם בעצמו אלא באיזה כלי שהיה בידו, ועתה נמצא שהטהור נושא את הרוק בכלי זה - נטמא, וזה טומאת משא. וממילא ילפינן לטמא גם בגדים שעליו, כדון טומאת משא.

³ דהיינו הגם שבמקום אחר - מגע נבילה - מצאנו שטמא במגע לטמא אדם ולא בגדים שעליו, כאן טמאתי לך יותר - לטמא במגע את האדם והבגדים שעליו. ואין לומר טהרה שטהרתי לך במקום אחר - שרץ - שטמא במגע ולא במשא, ואילו כאן טמא גם במשא, אולם מגעו כנבלה לטמא אדם ולא בגדים שעליו. זה אינו, דא"כ היה אומר הכתוב "באדם" מזה שאמר "בטהור" ש"מ תרתי. דהיינו טומאת משא נלמד מייתור ב' ד"בְּטָהוֹר", ומזה שכתב "טהור" ולא כתב אדם, ילפינן שגם במגע מטמא בגדים שעליו.

⁴ אכן דמעת עינו, אינה נגררת לפה. והגם שאם כחלו לו את עינו ברעל, יכול לגוררו דרך פיו, מ"מ את הדמעות עצמם אינו יכול - ולכן לא חשיב דמעת עינו. (ומצד עצמה אינה מטמאה דאינה מעין).

⁵ שמטמאים רק אוכלים ומשקים ולא אדם במגע, (אמנם מטמאים לאדם מדרבנן אם אכלם).

⁶ שמטמאים אדם וכלים במגע.